

Aan: de gemeenteraad

Ons kenmerk

Bezoekadres
Capucijnerplein 1
6021 CA Budel

Postadres
Postbus 2090
6020 AB Budel
www.cranendonck.nl

Contactpersoon
Gerard Janssen
T 040-2083759
E gerard.janssen@a2samenwerking.nl

Datum: 25 juni 2019
Betreft: Effecten meicirculaire 2019

Beste dames/heren,

De algemene uitkering van het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van onze gemeente. In deze brief informeren we u op hoofdlijnen over de financiële gevolgen van de meicirculaire gemeentefonds 2019. De meicirculaire 2019 is gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

Relatie met kadernota 2020

In de kadernota 2020 is het meerjarige beeld van de begroting 2020-2023 geactualiseerd, exclusief de gevolgen van de meicirculaire 2019. Op basis van de meicirculaire 2019 wordt onze algemene uitkering ten opzichte van de septembercirculaire 2018 met name voor jaren 2022 en 2023 naar beneden bijgesteld. De daling bedraagt in 2022 bijna 5 ton en in 2023 € 321.000 (zie tabel 3). Dit heeft vooral te maken met de negatieve ontwikkeling van het accres (= de jaarlijkse toe- en afname van het gemeentefonds die voortvloeit uit de koppeling aan de rijksuitgaven), het niet structureel compenseren van de hogere kosten voor de jeugdhulp en ontwikkelingen in het btw compensatiefonds.

Gevolgen meicirculaire 2019 voor de meerjarige resultaten

In onderstaande tabel (tabel 1) is het meerjarige beeld van de begroting 2020-2023 geactualiseerd, inclusief de financiële gevolgen van de meicirculaire 2019.

Tabel 1: financieel beeld kadernota 2020 na verwerking meicirculaire 2019

(bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
Meerjarige resultaten kadernota 2020 (tabel 2 pag. 19)	-1.862	-1.811	-1.392	-483	-467
Netto-effect meicirculaire 2019	183	436	26	-499	-321
Geactualiseerd beeld na meicirculaire 2019	-1.679	-1.375	-1.366	-982	-788

Op de volgende pagina's van de raadsinformatiebrief is een toelichting en verdere verdieping van de financiële gevolgen van de meicirculaire 2019 opgenomen.

Toelichting
Opbouw bruto-effect algemene uitkering

Het bruto-effect op de begroting is als volgt opgebouwd:

Tabel 2: opbouw bruto-effect meicirculaire 2019 op begroting

(bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
1. Mutatie basis algemene uitkering					738
2. Accres	-200	-269	-409	-578	-597
3. Jeugdhulp; extra middelen	345	265	269		
4. Voogdij/18+	16	273	273	273	273
5. loon- en prijsmutatie 2019 sociaal domein	251	261	270	277	283
6. sociaal domein; overig	138	70	38	57	118
7. Btw compensatiefonds	-69	-107	-107	-107	-107
8. Inschrijving BRP-straat	-88	-88	-88	-88	-88
9. Verhoging raadsledenvergoeding kleine gemeenten	79	79	79	79	79
10. Faciliteitenbesluit 2017*		279	44	44	44
11. Hoeveelheidsverschillen	40	34	12	-6	-25
12. Overig	117	36	20	23	23
Totaal bruto-effect op de begroting	629	833	401	-26	3
* 279k is geraamd in de 1e burap 2019					

Toelichting
Ad. 1. Mutatie basis algemene uitkering

In de meerjarenraming 2020-2023 is de jaarschijf 2023 een kopie van de jaarschijf 2022. De basis van de berekening van de algemene uitkering is voor 2023 € 738.000 hoger dan de jaarschijf 2022. Dit bedrag is voornamelijk nodig om de loon- en prijscompensatie op te kunnen vangen in de jaarschijf 2023.

Ad. 2. Accres

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voorvloeiend uit de trap op trap af methode wordt het accres genoemd.

De accessen 2019 t/m 2023 zijn allemaal lager ten opzichte van de septembercirculaire 2018. De bijstelling vloeit met name voort uit een lagere loon- en prijsontwikkeling in het Centraal Economisch Plan.

Ad. 3. Jeugdhulp extra middelen

De middelen zijn vooral bedoeld ter ondersteuning van de gemeenten de transitie te maken, hen te faciliteren de regierol te pakken.

Wij gaan er van uit dat het 3 eenmalige bedragen zijn in 2019, 2020 en 2021. Daarna wordt gekeken of en in welke mate er een structureel element moet komen. Het ministerie van VWS schrijft in een brief aan de VNG dat er overleg zal komen met de provinciaal toezichthouders over een richtlijn ten aanzien van de meerjarenraming jeugd in de gemeentelijke begroting. Die richtlijn is er nog niet en evenmin is bekend wanneer deze komt.

Ad. 4. Voogdij/18+

Voor deze taak geldt momenteel nog een zeer historisch verdeelmodel. De gemeente krijgt gecompenseerd wat twee jaar geleden (T-2) aan kosten is gemaakt, dus aantal verzorgingsdagen keer tarief (P*Q). Voor 2020 is dat dus de compensatie over 2018. Vervolgens wordt die compensatie constant doorgetrokken in de meerjarenraming. Hierdoor ontstaat een positief verschil ten opzichte van de septembercirculaire 2018 van 273k.

Ad. 5. Loon- en prijsmutatie 2019 sociaal domein

In de meicirculaire 2018 is voor € 7,0 miljard van de integratie-uitkering sociaal domein ingewezen in de maatstaven van de algemene uitkering. Dit jaar 2019, voor het laatst, wordt nog apart een structurele loon/prijsmutatie gecompenseerd. Vanaf uitkeringsjaar 2020 zit deze compensatie opgenomen in de accressen.

Ad. 6. Sociaal domein; overig

In deze circulaire is compensatie opgenomen voor diverse extra taken (o.a. invoering Wvggz, jeugdhulp aan kinderen in azc, maatschappelijke begeleiding, verhoging taalniveau statushouder en sportakkoorden). Verder zijn bedragen van bestaande regelingen gemuteerd (o.a. schulden en armoede, armoedebestrijding kinderen, brede impuls combinatiefuncties/sportcoaches, verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen, bonus beschut werk, participatie/Wsw).

Ad. 7. BTW-Compensatiefonds (BCF)

De afrekening van het BTW-CompensatieFonds (BCF) 2018 is nadelig. Gemeenten hebben meer gedeclareerd bij het BCF dan gedacht in de septembercirculaire 2018. Hierdoor is de ruimte onder het plafond kleiner geworden. De afrekening vindt plaats in 2019 als een incidentele uitname. Voor Cranendonck betekent dit in 2019 een nadeel van € 69.000.

Deze afrekening heeft ook structurele gevolgen. Vorig jaar mocht de gemeente Cranendonck bij het opstellen van de begroting eenmalig nog zelf een inschatting maken hoe hoog de onderschrijding onder het plafond zou uitvallen. Voor de begroting 2020 is in deze circulaire een advies opgenomen dat die raming maximaal gelijk mag zijn aan de afrekening van 2018. De provinciaal toezichthouders hebben aangegeven dit advies als richtlijn te gebruiken bij het beoordelen van de begrotingen. Voor Cranendonck betekent dit vanaf 2019 een nadeel van € 107.000.

Ad. 8. Inschrijving BRP-straat

Voor de kosten die voortvloeien uit de aanmeldstraat voor de basisregistratie van personen (BRP-straat) ontvangt onze gemeente een vergoeding van € 595.000 (was € 683.000).

Ad. 9. Verhoging raadsleden vergoeding kleine gemeenten

Vanaf april 2018 is de raadsledenvergoeding in gemeenten tot 24.000 inwoners structureel verhoogd. In 2018 is de gemeente Cranendonck hiervoor eenmalig gecompenseerd (59k). Vanaf 2019 ontvangen gemeenten onder 24.000 inwoners structureel geld uit een decentralisatie-uitkering. Cranendonck ontvangt € 79.000. Alle gemeenten betalen hieraan.

Ad. 10. Faciliteitenbesluit

De regeling "faciliteitenbesluit opvangcentra" (het zogenaamde koppengeld) maakt als decentralisatie-uitkering onderdeel uit van de algemene uitkering. Deze decentralisatie-uitkering blijft bestaan. Koppengeld bestaat uit een bedrag per asielzoeker en wordt aan gemeenten uitgekeerd als vergoeding voor de voorzieningen die de gemeente biedt aan de inwoners – dus ook aan asielzoekers – zoals openbaar vervoer, infrastructuur en andere algemene voorzieningen.

Bij de berekening van de decentralisatie-uitkering "faciliteitenbesluit opvangcentra" gaan we in 2019 en 2020 uit van een maximale opvangcapaciteit van 1.500 asielzoekers. Bij de samenstelling van de kadernota 2020 gaan we op basis van het voorzichtigheidsprincipe uit van een maximale opvangcapaciteit van 800 asielzoekers. Het COA heeft voor ons berekend dat Cranendonck dan € 479.000 en € 244.000 ontvangt.

Ad. 11. Hoeveelheidsverschillen

Behalve het accres zijn er andere factoren die de hoogte van de algemene uitkering bepalen. Een deel van de uitkering wordt bepaald door zogenaamde P*Q (prijs maal hoeveelheid) mutaties. Een gemeente krijgt bijvoorbeeld voor elke inwoner een vastgesteld bedrag. Wanneer het aantal inwoners daalt, daalt de uitkering. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor het aantal leerlingen en de uitkeringsontvangers. Het effect voor Cranendonck van de mutaties is per saldo beperkt.

Ad. 12. Overig

Onder overig zijn diverse taakmutaties opgenomen (o.a. Woz-waarde mutaties).

Netto-effecten meicirculaire 2019

In de vorige paragraaf zijn we ingegaan op de bruto-effecten van de meicirculaire 2019. In deze bruto-effecten zijn een aantal onderdelen opgenomen die aan de lastenkant van de begroting geormerkt moeten worden. In de onderstaande tabel vertalen we de bruto-effecten naar netto-effecten voor de (meerjaren)begroting.

Tabel 3: netto-effect meicirculaire 2019 op begroting

(bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022	2023
a. Totaal bruto effect meicirculaire 2019 t.o.v. septembercirculaire 2018	629	833	401	-26	741
<i>Te oormerken middelen:</i>					
b. Loon- en prijscompensatie sociaal domein	251	261	270	277	433
c. Mutatie loon- en prijscompensatie t.o.v. septembercirculaire 2018		79	70	142	514
<i>mutaties bestaande taken</i>					
d. inschrijving BRP		-88	-88	-88	-88
e. verhoging raadsledenvergoeding kleine gemeenten	79	79	79	79	79
f. Participatie	12	-19	-29	-12	46
g. schulden en armoede en armoedebestijding kinderen	-8	5	5	5	5
h. verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen	2	5	7	8	10
i. Brede impuls combinatiefuncties sportcoaches			10	10	10
j. bonus beschut werken	9				
<i>mutaties extra taken</i>					
l. Maatschappelijke begeleiding	36				
m. invoering Wvggz		25	25	26	27
n. Jeugdhulp kinderen in een azc	26	26	26	26	26
o. Verhoging taalniveau statushouders	24	24			
p. Sportakkoorden	15				
<i>p. Totaal te oormerken middelen (b t/m p)</i>	<i>446</i>	<i>397</i>	<i>375</i>	<i>473</i>	<i>1062</i>
g. Effect op de begroting (a-p);	183	436	26	-499	-321

Toelichting
Ad. b en c. Loon- en prijscompensatie

Vanaf het begrotingsjaar 2018 hebben wij in onze meerjarenraming loon- en prijsindexeringen toegepast. Wij ramen onze algemene uitkering dan ook in lopende prijzen. Om de loon- en prijsstijgingen op te kunnen vangen nemen we aan de lastenkant van de begroting een stelpost op en verhogen wij niet automatisch de budgetten. Eventuele niet-benodigde loon- en prijsstijgingen in enig jaar komen dan als voordeel terug in de exploitatie. Indexeringen van budgetten zijn namelijk geen automatisme. Alleen aantoonbare loon- en prijsstijgingen komen hierdoor in aanmerking voor indexering.

In de tabel nemen wij de verwachte mutaties ten opzichte van de septembercirculaire 2018 op. In de jaarschijf 2023 zijn de bedragen hoger dan in 2022. Dit heeft te maken met het feit dat de jaarschijf 2023 een kopie van de jaarschijf 2022 is. De loon- en prijscompensatie voor 2023 moet daarom nog volledig worden geraamd (zie ook onderdeel "mutatie basis algemene uitkering" in de vorige paragraaf).

Mutaties bestaande taken

Binnen de algemene uitkering zijn er een aantal mutaties (d t/m j) in bestaande taken. Voor de bestaande taken verhogen of verlagen we de in begroting opgenomen budgetten aan de lastenkant van de begroting.

De extra middelen van Jeugdhulp en voogdij/18+ oormerken wij niet aan de lastenkant van de begroting. Wij gaan ervan uit dat -door de maatregelen en veranderingen die wij doorvoeren- de geraamde budgetten voor jeugdhulp (inclusief de in deze circulaire geraamde loon- en prijsstijging) voldoende zijn.

Ad. d. Inschrijving BRP-straat

Voor de kosten die voortvloeien uit de aanmeldstraat voor de basisregistratie van personen (BRP-straat) ontvangt onze gemeente vanaf 2020 een vergoeding van € 595.000 (was € 683.000). Vanaf 2020 verlagen we daarom de lastenkant van de begroting. Het budget "inschrijving BRP-straat" 2019 verlagen we niet omdat in de begroting 2019-2022 in de jaarschijf 2019 een verlaging van 2 ton heeft plaatsgevonden. Het budget kan voor 2019 niet verder omlaag.

Ad. e. Verhoging raadsleden vergoeding kleine gemeenten

Vanaf april 2018 is de raadsledenvergoeding in gemeenten tot 24.000 inwoners structureel verhoogd. De vergoedingen voor de raadsleden aan de lastenkant van de begroting verhogen we.

Ad. f. Participatie

De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2019. Verder zijn in de verdeling van de Wsw-middelen vanaf 2020 verbeteringen doorgevoerd. De Wsw-middelen die Cranendonck binnen de integratie-uitkering Participatie ontvangt wordt rechtstreeks doorbetaald aan de Risse.

Ad. g. Schulden en armoede/armoedebestrijding kinderen

Ter versterking van het gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. In 2019 ontvangt Cranendonck € 14.000. Ten opzichte van de septembercirculaire 2018 is dit € 8.000 lager.

Het kabinet heeft geld uitgetrokken om armoedebestrijding onder kinderen te beteugelen. Vanaf 2020 ontvangt Cranendonck hiervoor € 67.000. Ten opzichte van de septembercirculaire 2018 is dit bedrag € 5.000 hoger.

Ad. h. Verhoging leeftijdsgrenzen gezinshuizen

Vanaf 1 juli 2018 wordt pleegzorg standaard verlengd als een pleegkind 18 jaar wordt. In navolging van dit besluit worden momenteel afspraken uitgewerkt over verruiming van de verlengde jeugdhulp voor kinderen in gezinshuizen. Vooruitlopend op de precieze afspraken worden extra financiële middelen aan het jeugdhulpbudget toegevoegd.

Ad. i. Brede impuls combinatiefuncties/sportcoaches

Cranendonck ontvangt vanaf 2019 € 15.000 extra voor uitvoering van de brede regeling combinatiefuncties. Het totale budget bedraagt circa € 91.000. Hierbij zetten wij beweegcoaches/cultuurcoaches in om inwoners te stimuleren om meer te bewegen/deel te laten nemen aan cultuur.

Ad. j. Bonus beschut werken

Cranendonck ontvangt in 2019 € 8.000 als een financiële stimulans ("bonus") voor de creatie en de continuering van beschut werkplekken.

Mutaties extra taken

Binnen de algemene uitkering zijn er een aantal mutaties (l t/m p) in extra taken. Om deze taken uit te kunnen voeren nemen we aan de lastenkant van de begroting een stelpost op en verhogen wij niet automatisch de budgetten. Eventuele niet-benodigde budgetten komen dan als voordeel terug in de exploitatie. Alleen aantoonbare kosten komen hierdoor in aanmerking voor verhoging van het budget.

Ad. l. Maatschappelijke begeleiding

In de 2019 ontvangt Cranendonck € 24.000 voor de maatschappelijke inburgering van inburgeringsplichtige arbeidsmigranten en hun gezinsleden.

Ad. m. Invoering Wet verplichte ggz (Wvvggz)

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen. Voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte ggz ontvangt Cranendonck vanaf structureel 2020 € 25.000.

Ad. n. Jeugdhulp kinderen in azc

Vanaf 2019 zijn gemeenten volledig verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief jeugd-ggz, aan kinderen in een azc. Cranendonck ontvangt vanaf 2019 structureel € 26.000 voor deze extra taak.

Ad. o. Verhoging taalniveau statushouders

In de aanloop naar het nieuwe inburgeringstelsel hebben Rijk en gemeenten bestuurlijke afspraken gemaakt over de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering inburgeren. Met deze extra middelen wordt ook beoogd dat gemeenten zich oriënteren op hun regierol bij inburgering zodat een soepele overgang naar het nieuwe stelsel wordt bevorderd. Cranendonck ontvangt in 2019 en 2020 € 24.000 voor deze extra taak.

Ad. p. Sportakkoorden

Voor de totstandkoming van lokale/regionale sportakkoorden wordt aan gemeenten die hiertoe een verzoek hebben ingediend bij de Vereniging Sport en Gemeenten (VGS) een budget van € 15.000 per gemeente beschikbaar gesteld voor procesbegeleiders (sportformatoren). In afwijking van de andere nieuwe taken verhogen wij aan de lastenkant van de begroting het budget met € 15.000, omdat wij door het indienen van het verzoek ons gecommitteerd hebben een sportformateur aan te stellen.

Met vriendelijke groet,

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN CRANENDONCK,

De secretaris,

De burgemeester,

ir. J.A.G.M. van Aaken

F.A.P. van Kessel